

**ԱՐՄԵՆԻԱ
ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ**

**«ԱՐՄԵՆԻԱ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ»
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՄԲ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

**«ԱՐՄԵՆԻԱ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» ԱՍԴԸ խորհրդի
«07» փետրվարի 2025թ. թիվ 17 որոշմամբ**

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ
ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ**

ք. Երևան

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱԺԻՆ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ	3
ԲԱԺԻՆ 2. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԱՌԱՐԿԱ ԵՎ ԿՆՔՄԱՆ ԿԱՐԳ	5
ԲԱԺԻՆ 3. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՕԲՅԵԿՏ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔ	7
ԲԱԺԻՆ 4. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐՆԵՐ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ	7
ԲԱԺԻՆ 5. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐ	10
ԲԱԺԻՆ 6. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐ, ԴՐԱ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐ ՉՎՃԱՐԵԼՈՒ ՀԵՏԵՎԱՆՔՆԵՐ	11
ԲԱԺԻՆ 7. ՉՀԱՏՈՒՑՎՈՂ ԳՈՒՄԱՐ (ՖՐԱՆՇԻԶԱ)	12
ԲԱԺԻՆ 8. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏ, ԴՐԱ ՎԱՂԱԺԱՄԿԵՏ ԼՈՒԾՈՒՄ	13
ԲԱԺԻՆ 9. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՌԻՍԿԻ ԱՍՏԻՃԱՆԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ	14
ԲԱԺԻՆ 10. ԿՈՂՄԵՐԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐԻ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՆԱԼՈՒ ԴԵՊՔՈՒՄ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ԵՎ ՎՆԱՍԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԿԱՐԳ	15
ԲԱԺԻՆ 11. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ	20
ԲԱԺԻՆ 12. ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒՄ	23
ԲԱԺԻՆ 13. ՎԵՃԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԿԱՐԳ	25

ԲԱԺԻՆ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1.1. Սույն «Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրության կանոնները» (այսուհետ՝ Կանոններ) մշակված են «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի և այլ իրավական ակտերի համաձայն:

1.2. Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների (այսուհետ՝ Ավտոտրանսպորտային միջոց) օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրությունը ներառվում է «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված ոչ կյանքի ապահովագրության տեսակի «Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների (նաև բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրության» դասի մեջ:

1.3. Կանոնները հանդիսանում են Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրության պայմանագրի կամ վկայագրի (այսուհետ՝ ապահովագրության պայմանագիր) անբաժանելի մասը: Ապահովագրության պայմանագիրը կարող է բովանդակել նաև այլ պայմաններ, որոնք որոշվում են Ապահովագրողի և Ապահովադրի (այսուհետ՝ Կողմեր) փոխադարձ համաձայնությամբ և չպետք է հակասեն Կանոններին, օրենքին և այլ իրավական ակտերին:

1.4. Կանոններով «ԱՐՄԵՆԻԱ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» Ապահովագրական Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը (այսուհետև՝ Ապահովագրող), գործելով օրենքին, իրավական ակտերին և իր կանոնադրությանը համապատասխան, կնքում է ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրության պայմանագրեր՝ Կանոններով նախատեսված դեպքերում երրորդ անձանց կյանքին, առողջությանը կամ գույքին վնաս պատճառելու համար:

1.5. Ապահովագրողի հետ ապահովագրության պայմանագիր կնքող անձ (այսուհետև՝ Ապահովադիր) կարող են հանդիսանալ իրավաբանական և գործունակ ֆիզիկական անձինք:

Անձը, որի պատասխանատվությունը երրորդ անձանց պատճառված վնասի համար ապահովագրված է (այսուհետև՝ Ապահովագրված անձ) պետք է նշված լինի ապահովագրության պայմանագրում: Եթե ապահովագրության պայմանագրում ապահովագրված անձ նշված չէ, ապա ապահովագրված է համարվում Ապահովադրի պատասխանատվությունը:

1.6. Կանոնների հիման վրա կնքված ապահովագրության պայմանագիրը համարվում է կնքված այն ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձի օգտին (այսուհետև՝ Շահառու), որոնց կարող է վնաս պատճառվել ապահովագրության պայմանագրում նշված տրանսպորտային միջոցների կողմից:

1.7. Ապահովագրության պայմանագրի կնքման ժամանակ Ապահովադիրն հանձնվում է Կանոնների մեկ օրինակը, ինչի մասին համապատասխանաբար նշում է կատարվում ապահովագրության պայմանագրում: Կանոնները համարվում են ապահովագրության պայմանագրի անբաժանելի մասը և պարտադիր են Ապահովադրի և Ապահովագրողի համար:

1.8. Կանոնների համաձայն կարող է ապահովագրվել մարդատար և բեռնատար ավտոմեքենաների, ավտոբուսների, մոտոցիկլետների, տրակտորների և այլ

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

գյուղատնտեսական տեխնիկայի (ընդհանուր օգտագործման ճանապարհներով շարժման ժամանակ) սեփականատիրոջ պատասխանատվությունը:

1.9. Ապահովագրության պայմանագրի կնքման ժամանակ Կողմերը կարող են փոխհամաձայնության գալ Կանոնների առանձին կետերի փոփոխման (բացառման) համար կամ լրացնել ապահովագրության պայմանագիրը Կանոնների տեքստում շարադրված դրույթներից տարբեր դրույթներով, պայմանով, որ շեղումը Կանոնների դրույթներից չի հակասի օրենքին և այլ իրավական ակտերին և չի ընդլայնի Կանոններով նախատեսված Ապահովագրողի պարտավորությունները:

1.10. Կանոններում գործածվող հիմնական հասկացություններն են՝

1.10.1. Ավտոտրանսպորտային միջոց՝ հարմարանք, որը նախատեսված է մարդ, բեռ կամ դրանց վրա տեղադրված սարքավորումներ ճանապարհով տեղափոխելու համար, որոնք ունեն ավելի քան 50կմ/ժ առավելագույն կոնստրուկտիվ արագություն: «Ավտոտրանսպորտային միջոց» տերմինը տարածվում է նաև ցանկացած տիպի տրակտորների և ինքնագնաց մեքենաների վրա:

1.10.2. Ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատեր՝ անձ, որին սեփականության (տիրապետման, օգտագործման, տնօրինման) իրավունքով պատկանում է ավտոտրանսպորտային միջոցը:

1.10.3. Տուժած անձինք՝

ա) քաղաքացիներ, որոնց կյանքին, առողջությանը կամ գույքին պատճառվել է վնաս և որոնք ճանապարհատրանսպորտային պատահարի հետևանքով պատճառված վնասների արդյունքում օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով ունեն փոխհատուցման պահանջի իրավունք,

բ) իրավաբանական անձինք, որոնց գույքին պատճառվել է վնաս և որոնք ճանապարհատրանսպորտային պատահարի հետևանքով պատճառված վնասների արդյունքում օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով ունեն փոխհատուցման պահանջի իրավունք:

1.10.4. Ապահովագրված անձ՝ իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձ, որը հանդիսանում է ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատեր կամ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ավտոտրանսպորտային միջոցը վարելու լիազորագիր կամ այլ օրինական հիմք ունեցող անձ և նշված է ապահովագրության պայմանագրում:

1.10.5. Ճանապարհատրանսպորտային պատահար՝ պատահար, որը տեղի է ունեցել ավտոտրանսպորտային միջոցի ճանապարհով շարժման ընթացքում կամ վերջինիս մասնակցությամբ, որի հետևանքով մահացել կամ վիրավորվել են մարդիկ, վնասվել են տրանսպորտային միջոցներ, գույք (սարքավորումներ, բեռներ և այլն) կամ պատճառվել է այլ նյութական վնաս:

1.11. Այն դեպքում, երբ Ապահովագիրն իրավաբանական անձ է, ապա Ապահովագրողը պատասխանատվություն չի կրում Ապահովագրի առջև, եթե ապահովագրական դեպքը հետևանք է Ապահովագրի աշխատակցի կողմից Ապահովագիրն պատճառված նյութական վնասի:

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ
ԲԱԺԻՆ 2. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԱՌԱՐԿԱ ԵՎ ԿՆՔՄԱՆ
ԿԱՐԳ**

2.1. Կանոններով կնքված ապահովագրության պայմանագրի համաձայն Ապահովագրողը պարտավորվում է ապահովագրության պայմանագրով պայմանավորված վճարի դիմաց (այսուհետև՝ ապահովագրավճար) ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու դեպքում Կանոններով սահմանված կարգով վճարել ապահովագրական հատուցում: Ապահովագրական հատուցման գումարը չի կարող գերազանցել յուրաքանչյուր ապահովագրական պատահարի գծով պայմանագրում սահմանված ապահովագրական գումարի չափը:

2.2. Ապահովագրության պայմանագրի կնքման համար հիմք է հանդիսանում Ապահովադրի բանավոր հայտարարությունը կամ գրավոր դիմում-հայտարարությունը՝ Ապահովագրողի պահանջով և վերջինիս կողմից սահմանված ձևով:

2.3. Ապահովագրության պայմանագրի կնքման համար Ապահովադիրը պարտավոր է ներկայացնել՝

ա) ավտոտրանսպորտային միջոցի նկատմամբ սեփականության (տնօրինման, տիրապետման, օգտագործման) իրավունքը հաստատող փաստաթղթերը,

բ) Ապահովադրի տվյալները,

գ) տեխնիկական անձնագիրը (պետական գրանցման վկայականը)՝ բացառությամբ Կանոնների 2.8 կետով նախատեսված դեպքերի,

դ) ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման (շահագործման) լիազորագիրը կամ վարձակալության պայմանագիրը (իրավաբանական անձանց հետ կնքվող պայմանագրերում շահագործման իրավունք ունեցող անձանց ցուցակը) կամ այլ օրինական հիմք,

ե) ապահովագրված անձանց տվյալները՝ այդ թվում՝ վարորդական իրավունքի վկայականի պատճենը, ապահովագրված անձանց կողմից ավտոտրանսպորտային միջոցի տիրապետման և օգտագործման օրինական հիմքը (հիմքերը),

զ) այլ փաստաթղթեր կամ դրանց պատճենը, եթե այդպիսիք կպահանջի Ապահովագրողը:

2.4. Ապահովագրության փաստը հավաստվում է Ապահովագրողի և Ապահովադրի միջև ապահովագրության պայմանագրի կնքմամբ և Ապահովադրին ապահովագրության պայմանագրի (վկայագրի) տրամադրմամբ:

2.5. Ապահովագրողն ապահովագրության մասին գրավոր կամ բանավոր հայտարարություն ստանալուց հետո իրավունք ունի Ապահովադրից պահանջել՝

2.5.1. ավտոտրանսպորտային միջոցի զննում անցկացնելու հնարավորության ապահովում,

2.5.2. այլ լրացուցիչ տվյալների ներկայացում, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն կապված են ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու հավանականության և դրա հետ կապված հնարավոր վնասների հանգամանքների հետ:

2.6. Եթե ապահովագրության պայմանագրի կնքելուց կամ ապահովագրական պատահար տեղի ունենալուց հետո պարզվի, որ Ապահովադիրն իր հայտարարության կամ Ապահովագրողի կողմից կատարված հարցադիմումների պատասխանների մեջ նախօրոք

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

հայտնել է ոչ հավաստի և աղավաղված տվյալներ, ապա Ապահովագրողն իրավունք ունի ապահովագրության պայմանագիրը միակողմանի լուծել և մերժել ապահովագրական հատուցումը:

2.7. Ապահովագրության պայմանագիրը կարող է նախատեսել պատասխանատվության ապահովագրություն Ապահովադրի (Ապահովագրված անձի) կողմից՝

2.7.1. Կոնկրետ ավտոտրանսպորտային միջոցի շահագործման դեպքում: Այս դեպքում ապահովագրության պայմանագրում պետք է նշված լինի ավտոտրանսպորտային միջոցի պետական գրանցման վկայականի համարը և ավտոտրանսպորտային միջոցի տեխնիկական տվյալները: Եթե ավտոտրանսպորտային միջոցն օրենսդրությամբ սահմանված կարգով դեռևս չի ստացել պետական գրանցում կամ սահմանված կարգով ավտոտրանսպորտային միջոցին տրված են «Տարանցիկ» (տրանզիտ) ռեգիստրացիոն նշաններ, որոնց գործողության ընթացքում ավտոտրանսպորտային միջոցը ենթակա չէ պետական գրանցման կամ ավտոտրանսպորտային միջոցը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ենթակա չէ պետական գրանցման, ապա ապահովագրության պայմանագրում նշվում են ավտոտրանսպորտային միջոցի տեխնիկական տվյալները, նույնականացման համարը և այլն: Այն դեպքում, երբ ավտոտրանսպորտային միջոցների համար սահմանված կարգով տրված են «Տարանցիկ» (տրանզիտ) ռեգիստրացիոն նշաններ, ապա տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրության պայմանագիրը կարող է կնքվել մինչև «Տարանցիկ» (տրանզիտ) ռեգիստրացիոն նշանների գործողության ժամկետի ավարտի օրը:

2.7.2. Ապահովագրության պայմանագրում նշված տիպի ավտոտրանսպորտային միջոցի շահագործման դեպքում:

2.8. Ապահովագրության պայմանագիրը կարող է կնքվել մինչև ավտոտրանսպորտային միջոցի պետական գրանցման պահը, եթե չեն խախտվել ավտոտրանսպորտային միջոցի պետական գրանցման համար նախատեսված ժամկետները: Այս դեպքում ապահովագրության պայմանագրում նշվում են ավտոտրանսպորտային միջոցի տեխնիկական տվյալները, իսկ Ապահովադիրը պարտավոր է ապահովագրության պայմանագրում սահմանված ժամկետում ներկայացնել տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի պետական գրանցման վկայականը (տեխնիկական անձնագիրը): Եթե ապահովագրության պայմանագրում սահմանված ժամկետներում Ապահովադիրը Ապահովագրողին չի ներկայացնում տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի պետական գրանցման վկայականը (որը կարող է առաքվել փոստով կամ հավաստվել Ապահովագրողի կողմից փաստաթղթի ստացման համար պատասխանատու անձի համապատասխան նշումով կամ կարող է ստացվել Ապահովագրողի ֆաքսի համարով), ապա Ապահովագրողն ապահովագրական պատահարների համար Ապահովադրի (Շահառուի) նկատմամբ պատասխանատվություն չի կրում ապահովագրության պայմանագրում տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի պետական գրանցման վկայականի (տեխնիկական անձնագրի) ներկայացման համար սահմանված ժամկետի վերջին օրվա 24.00 ժամից մինչև այն ստանալու օրվանը հաջորդող օրվա 00:00 ժամը: Ապահովագրողն Ապահովադրի (Շահառուի) նկատմամբ պատասխանատվություն չի կրում նաև այն ապահովագրական պատահարների համար, որոնք տեղի են ունեցել ապահովագրության պայմանագրով սահմանված Ապահովադրի կողմից ավտոտրանսպորտային միջոցի պետական գրանցման վկայականի (տեխնիկական անձնագրի) Ապահովագրողին ներկայացման համար սահմանված ժամկետներում, սակայն ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու պահի դրությամբ Ապահովադիրը խախտել է ավտոտրանսպորտային միջոցի պետական գրանցման համար օրենսդրությամբ նախատեսված (թույլատրված) ժամկետները:

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

2.9. Ապահովագրողն իրավունք ունի իրականացնել Ապահովագրի (Շահառուի) անձնական տվյալների մշակում՝ Ապահովագրական պայմանագրի կնքման, կատարման, ուղարկման, պայմանագրի բխող իր իրավունքների իրականացման նպատակներով:

**ԲԱԺԻՆ 3. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՕԲՅԵԿՏ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ
ՏԱՐԱԾՔ**

3.1. Համաձայն Կանոնների ապահովագրության օբյեկտ են համարվում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը չհակասող Ապահովագրի (Ապահովագրված անձի) գույքային շահերը՝ կապված ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատիրոջ քաղաքացիական պատասխանատվության ռիսկի հետ, որոնք առաջացել են ապահովագրության պայմանագրում նշված տարածքում ավտոտրանսպորտային միջոցի շահագործման ժամանակ երրորդ անձանց կյանքին, առողջությանը կամ գույքին պատճառված վնասների հետևանքով:

3.2. Կանոններով ապահովագրության ենթակա են՝

ա) սահմանված կարգով պետավտոտեսչությունում պետական գրանցում ստացած և տեխնիկական զննություն անցած ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատիրոջ երրորդ անձանց նկատմամբ պատասխանատվությունը՝ բացառությամբ Կանոնների 2.8 կետով նախատեսված դեպքերի,

բ) սահմանված կարգով «Տարանցիկ» (տրանզիտ) ռեգիստրացիոն նշաններ ունեցող և ապահովագրության պայմանագրի կնքման օրը դրանց գործողության ժամկետը չլրացած ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատիրոջ երրորդ անձանց նկատմամբ պատասխանատվությունը:

3.3. Ապահովագրության տարածքն այն տարածքն է, որի սահմանների ներսում տեղի ունեցած ապահովագրական պատահարների համար Ապահովագրողը կրում է Կանոններով նախատեսված պատասխանատվություն: Եթե ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ, ապա Կանոնների հիման վրա կնքված ապահովագրության պայմանագրում ապահովագրության տարածք է համարվում բացառապես Հայաստանի Հանրապետության և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության վարչական տարածքը:

**ԲԱԺԻՆ 4. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐՆԵՐ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ
ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ**

4.1. Կանոնների համաձայն Ապահովագրական պատահար է համարվում Ապահովագրի (Ապահովագրված անձի) կողմից ապահովագրության պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում ապահովագրության պայմանագրում նշված ավտոտրանսպորտային միջոցի ապահովագրության տարածքում շահագործման հետևանքով տեղի ունեցած ճանապարհատրանսպորտային պատահարի արդյունքում երրորդ անձանց կյանքին, առողջությանը կամ գույքին պատճառված վնասը, որն << օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հիմք է հանդիսանում տուժած անձանց կողմից վնասի փոխհատուցման պահանջի համար և կապված է միայն՝

ա) այլ ավտոտրանսպորտային միջոցների վնասվելու կամ ոչնչանալու հետ,

բ) այլ ավտոտրանսպորտային միջոցներում գտնվող գույքի վնասվելու կամ ոչնչանալու հետ,

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

գ) այլ շարժական կամ անշարժ գույքի հետ շարժական ավտոտրանսպորտային միջոցի բախվելուց առաջացած վնասի կամ ոչնչանալու հետ,

դ) ֆիզիկական անձանց մահվան կամ աշխատունակության (ժամանակավոր կամ մշտական) կորստի հետ:

4.2. Եթե ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ, ապա ապահովագրական պատահարներ չեն համարվում և ըստ այդմ էլ չեն հատուցվում Կանոնների 4.1. կետում նշված իրադարձությունները, որոնց արդյունքում վնաս է պատճառվել՝

4.2.1. ապահովագրության պայմանագրում նշված ավտոտրանսպորտային միջոցի վարորդին, ուղևորին, կամ դրանում գտնվող գույքին,

4.2.2. ֆիզիկական անձ հանդիսացող Ապահովադրի (Ապահովագրված անձի) ընտանիքի անդամներին, նրա խնամակալության տակ գտնվողներին, կամ այլ քաղաքացիների կամ նրանց գույքին, որոնք Ապահովադրի (Ապահովագրված անձի) հետ վարում են ընդհանուր տնտեսություն,

4.2.3. իրավաբանական անձ հանդիսացող Ապահովադրի (Ապահովագրված անձի) աշխատակիցներին,

4.2.4. Ապահովադրին՝ Ապահովագրված անձի կողմից,

4.2.5. Ապահովադրին (Ապահովագրված անձին) պատկանող, նրա կողմից օգտագործվող կամ տնօրինվող գույքին, կամ քաղաքացիական օրենսդրությամբ սահմանված ցանկացած հիմքով Ապահովադրի (Ապահովագրված անձի) կողմից ստացված գույքին,

4.2.6. ապահովագրության պայմանագրում նշված ավտոտրանսպորտային միջոցը մրցություններում, փորձարկումների կամ ուսուցողական նպատակով երթերի ժամանակ դրանց համար նախատեսված հատուկ նախապատրաստված տեղերում օգտագործելու հետևանքով երրորդ անձանց կյանքին կամ նրանց գույքին, եթե ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ,

4.2.7. շրջակա բնական միջավայրին,

4.2.8. հնաոճ կամ այլ առանձնահատուկ (ունիկալ) առարկաներին, թանկարժեք կամ կիսաթանկարժեք քարերին կամ մետաղներին, մշակութային արժեքներին, հավաքածուներին, նկարներին, ձեռագրերին, դրամական նշաններին կամ արժեթղթերին,

4.2.9. երրորդ անձանց անօրինական գործողությունների հետևանքով հարկադրաբար Ապահովադրի (Ապահովագրված անձի) տիրապետումից դուրս հայտնված ավտոտրանսպորտային միջոցի կողմից:

4.3. Համաձայն Կանոնների ապահովագրական պատահար չեն համարվում Կանոնների 4.1. կետում նշված իրադարձությունները, եթե դրանք տեղի են ունեցել հետևյալներից առնվազն մեկի արդյունքում՝

4.3.1. Ապահովադրի (Ապահովագրված անձի, Շահառուի) դիտավորության արդյունքում.

4.3.2. ակոհիոլի (տոկսիկ նյութերի, թմրանյութերի) ազդեցության տակ գտնվող անձի կողմից ավտոտրանսպորտային միջոցի վարման հետևանքով.

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԵՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

4.3.3. ավտոտրանսպորտային միջոցը հանցագործության առարկա կամ միջոց հանդիսանալու արդյունքում.

4.3.4. ավտոտրանսպորտային միջոցն անսարք վիճակում օգտագործելու դեպքում, եթե ավտոտրանսպորտային միջոցի շահագործումն անթույլատրելի է, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ վարորդը հնարավորություն չի ունեցել հայտնաբերել անսարքությունը նախքան վնաս տեղի ունենալը.

4.3.5. ավտոտրանսպորտային միջոցն ապահովագրության պայմանագրում նշված Ապահովագրված անձից (անձանցից) բացի այլ անձանց կողմից վարման,

4.3.6. առանց հատուկ թույլտվության (լիցենզիայի) ավտոտրանսպորտային միջոցը վարելու արդյունքում կամ հատուկ թույլտվության գործողության ժամկետի ավարտից հետո, եթե օրենսդրությամբ նախատեսված է այդպիսի թույլտվության (լիցենզիայի) ստացում,

4.3.7. ավտոտրանսպորտային գործունեություն իրականացնելու համար նախատեսված հատուկ թույլտվության (լիցենզիայի) պահանջների խախտման դեպքում, եթե այդպիսի թույլտվությունը նախատեսված է օրենսդրությամբ.

4.3.8. ավտոտրանսպորտային միջոցի ուղևորների տեղավորման կամ բեռնվածության չափի ապահովագրության պայմանագրում նշված կամ օրենսդրությամբ սահմանված նորմերի գերազանցման դեպքում,

4.3.9. տուժած անձի կողմից դիտավորյալ գործողությունների կատարման, որը պատճառ է հանդիսացել ապահովագրական պատահարի վրա հասնելուն,

4.3.10. ավտոտրանսպորտային միջոցն ապահովագրության պայմանագրում նշված ապահովագրության տարածքից (ավտոտրանսպորտային միջոցի երթուղուց) դուրս օգտագործման,

4.3.11. ցանկացած ռազմական գործողությունների, միջոցառումների, ուսուցումների (անկախ այն բանից եղել են դրանք հայտարարված, թե ոչ) և նրանց հետևանքների, քաղաքացիական պատերազմների, զինված ուժերի կամ ահաբեկիչների գործողությունների, ժողովրդական հուզումների և գործադուլների, սաբոտաժի,

4.3.12. ատոմային էներգիայի ցանկացած կիրառման հետևանքով միջուկային պայթյունի, ռադիոակտիվ ճառագայթման կամ ռադիոակտիվ ազդեցության:

4.4. Համաձայն Կանոնների ապահովագրական պատահար չի համարվում նաև տուժած անձանց կյանքին և գույքին պատճառված վնասը, եթե՝

4.4.1. Ապահովադիրը (Ապահովագրված անձը) փախուստի է դիմել դեպքի վայրից կամ հրաժարվել է անցնել բժշկական փորձաքննություն, վնասի հասցման փաստի աղիթով կամ ապահովագրական պատահարի հետևանքով տուժողներին չի ցուցաբերել անհրաժեշտ օգնություն ու չի դիմել համապատասխան իրավասու մարմիններին (պետավտոտեսչությանը, ոստիկանության մարմիններին, բուժհաստատություններին և այլն) կամ Ապահովագրողին,

4.4.2. վնասի հասցման պահին լրացել են ապահովագրված ավտոտրանսպորտային միջոցի տեխնիկական կամ գրանցման սահմանված ժամկետները.

4.4.3. լրացել են «Տարանցիկ» (տրանզիտ) ռեգիստրացիոն նշանների գործողության ժամկետները, եթե նշված ժամկետներում ավտոտրանսպորտային միջոցը (գրանցման ենթակա) չի գրանցվել Պետավտոտեսչության մարմինների կողմից.

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

4.4.4. լրացել են «Տարանցիկ» (տրանզիտ) ռեգիստրացիոն նշանների գործողության ժամկետները, եթե նշված ժամկետներում ավտոտրանսպորտային միջոցը չի ենթարկվել գրանցման Պետավտոտեսչությունում:

4.4.5. լրացել է ավտոտրանսպորտային միջոցի գրանցման փաստաթղթի (ավտոտրանսպորտային միջոցի գրանցման վկայականի կամ տեխնիկական անձնագրի) ժամկետը,

4.4.6. լրացել է ավտոտրանսպորտային միջոցը վարող անձին պատկանող վարորդական իրավունքի ժամկետը կամ վնասը պատճառվել է վարորդական իրավունք չունեցող Ապահովադրի (Ապահովագրված անձի) կամ առանց վարորդական իրավունքի Ապահովադրի (Ապահովագրված անձի) կողմից ավտոտրանսպորտային միջոցի շահագործման հետևանքով,

4.4.7. լրացել է սեփականատիրոջ անունից ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման, տնօրինման իրավունք ստացած անձի երթուղային թերթիկի, լիազորագրի կամ այլ փաստաթղթի ժամկետը,

4.4.8. ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու դեպքում Ապահովադիրը (Ապահովագրված անձը) չի կատարել կամ կատարել է ոչ պատշաճ կերպով Կանոններով և ապահովագրության պայմանագրով սահմանված պարտավորությունները:

4.5. Ապահովագրության պայմանագիրը մասնավորապես կարող է բովանդակել հետևյալ լրացուցիչ պայմանները՝

ա) «Մինչև առաջին ապահովագրական դեպքը», որի ժամանակ ապահովագրական հատուցում վճարելու Ապահովագրողի պարտավորությունը տարածվում է միայն առաջին անգամ տեղի ունեցած ապահովագրական պատահարի վրա,

բ) «որոշակի օրերի, շաբաթների կամ ամիսների համար պատասխանատվությամբ», որի ժամանակ ապահովագրությունը տարածվում է միայն այն ապահովագրական դեպքերի վրա, որոնք տարածվում են ապահովագրության պայմանագրում նշված կոնկրետ օրերի, շաբաթների կամ ամիսների վրա:

ԲԱԺԻՆ 5. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐ

5.1. Ապահովագրական գումար է համարվում այն դրամական գումարը, որի սահմաններում Ապահովագրողն ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու դեպքում պարտավոր է կատարել ապահովագրական հատուցում: Ապահովագրական գումարը սահմանվում է Կողմերի համաձայնությամբ և կարող է լինել ոչ ագրեգատային և ագրեգատային: Ոչ ագրեգատային ապահովագրական գումարն այն գումարն է, որի սահմաններում Ապահովագրողը պարտավորվում է վճարել ապահովագրական հատուցում ապահովագրության պայմանագրի գործողության ընթացքում տեղի ունեցած յուրաքանչյուր ապահովագրական դեպքի համար, ընդ որում ապահովագրական գումարը չի նվազում ավելի վաղ վճարված ապահովագրական հատուցման գումարի չափով: Ագրեգատային ապահովագրական գումարն այն գումարն է, որի սահմաններում Ապահովագրողը պարտավորվում է վճարել ապահովագրական հատուցում ապահովագրության պայմանագրի գործողության ընթացքում տեղի ունեցած բոլոր ապահովագրական պատահարների համար, ընդ որում ապահովագրական գումարը նվազում է վճարված ապահովագրական հատուցման գումարի չափով:

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

5.2. Ապահովագրության պայմանագրում կարող են սահմանվել առանձին ապահովագրական գումարներ (ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ընդհանուր ապահովագրական գումարի բաղկացուցիչներ) կապված՝

ա) տուժած անձանց կյանքին կամ առողջությանը պատճառված վնասների հետ.

բ) տուժած անձանց գույքին պատճառված վնասների հետ:

5.3. Ապահովագրության պայմանագրում կարող է սահմանվել առանձին (յուրաքանչյուր) ավտոտրանսպորտային միջոցի համար անհատական ապահովագրական գումար (մեկ ավտոտրանսպորտային միջոցի համար ապահովագրական հատուցման առավելագույն չափ) ապահովագրության պայմանագրի գործողության ընթացքում տեղի ունեցած բոլոր ապահովագրական պատահարների համար:

5.4. Ապահովադրի դիմումի համաձայն ապահովագրական գումարը կարող է լրացուցիչ ապահովագրավճարի մուծմամբ ավելացվել ապահովագրության պայմանագրի կնքումից կամ Ապահովագրողի կողմից ապահովագրական հատուցում վճարելուց հետո՝ վճարված ապահովագրական հատուցման գումարի չափով, եթե ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ: Ապահովագրական գումարի ավելացումը ձևակերպվում է լրացուցիչ համաձայնագիր կազմելու միջոցով:

5.5. Եթե Ապահովադիրն ապահովագրական հատուցում ստանալու օրը չի լրացնում ապահովագրական գումարը համապատասխան ապահովագրավճարի մուծմամբ, ապա ապահովագրական գումարը նվազում է վճարված ապահովագրական հատուցման չափով, որը կարող է ձևակերպվել համապատասխան համաձայնագրի կնքմամբ կամ առանց դրա:

**ԲԱԺԻՆ 6. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐ, ԴՐԱ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳ,
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐ ՉՎՃԱՐԵԼՈՒ ՀԵՏԵՎԱՆՔՆԵՐ**

6.1. Ապահովագրավճար է համարվում ապահովագրության համար նախատեսված այն գումարը, որն Ապահովադիրն ապահովագրության պայմանագրի համաձայն պարտավոր է մուծել Ապահովագրողին: Ապահովագրավճարի մեծությունը սահմանվում է ելնելով ապահովագրական գումարից, ապահովագրական սակագնից, ապահովագրության ժամկետից, չհատուցվող գումարից (ֆրանշիզայից) և կոնկրետ ապահովագրության պայմանները հաշվի առնող կարգավորիչ գործակիցներից: Ապահովագրական սակագները սահմանվում են Ապահովագրողի կողմից: Մինչև մեկ տարի ժամկետով կնքվող ապահովագրության պայմանագրի համար Ապահովագրողի կողմից տվյալ ռիսկի համար սահմանած տարեկան ապահովագրական սակագնի նկատմամբ կիրառվում են Ապահովագրողի կողմից սահմանված կարգավորիչ գործակիցներ:

6.2. Ապահովագրավճարի վճարման կարգը որոշվում է ապահովագրության պայմանագրով՝ Կողմերի փոխադարձ համաձայնությամբ:

6.3. Ապահովագրավճարն Ապահովադրի կողմից կարող են վճարվել միանվագ կամ մաս-մաս, ընդ որում՝

ա) եթե ապահովագրության ժամկետը մեկ տարուց պակաս է, ապա Ապահովադիրը պարտավոր է ապահովագրավճարը վճարել միանվագ կարգով, եթե ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ.

բ) եթե ապահովագրության ժամկետը մեկ տարի և ավելի է, ապա Ապահովագրողն իրավունք ունի Ապահովադիրին հնարավորության տալ ապահովագրավճարը վճարել ոչ

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

միանվագ կարգով, այլ ապահովագրության պայմանագրում սահմանված կարգով և ժամկետներում:

6.4. Ապահովագրավճարն Ապահովադրի կողմից կարող են վճարվել կանխիկ կերպով՝ Ապահովագրողի դրամարկղ կամ անկանխիկ հաշվարկների միջոցով Ապահովագրողի համապատասխան բանկային հաշվին:

6.5. Ապահովագրավճարի վճարման օր է համարվում՝

ա) կանխիկ դրամով վճարման դեպքում Ապահովագրողի ներկայացուցչին հանձնելու կամ Ապահովագրողի դրամարկղ դրամական միջոցների մուտքագրման օրը:

բ) անկանխիկ հաշվարկների դեպքում Ապահովագրողի հաշվարկային հաշվին դրամական միջոցների ստացման օրը:

6.6. Ապահովագրական գումարի ավելացման դեպքում Ապահովադիրը պարտավոր է լրացուցիչ ապահովագրավճարը վճարել միանվագ կարգով (եթե ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ): Լրացուցիչ ապահովագրավճարի մեծությունը սահմանվում է Ապահովագրողի կողմից:

6.7. Եթե ապահովագրական պատահարը տեղի է ունեցել մինչև հերթական ապահովագրավճարի վճարումը, որը կետանցվել է, ապա ապահովագրողն իրավունք ունի վճարման ենթակա ապահովագրական հատուցման չափը որոշելիս հաշվանցելու կետանցված ապահովագրավճարի չափը:

6.8. Եթե ապահովագրության պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու պահից 14-օրյա ժամկետում ապահովադիրը չի վճարում միանվագ կամ առաջին հերթական ապահովագրավճարը, ապա ապահովագրողն իրավունք ունի միակողմանի լուծելու ապահովագրության պայմանագիրը, եթե պայմանագրով նախատեսված չէ այլ ժամկետ կամ ապահովագրավճարի մուծման տարաժամկետման հնարավորություն:

6.9. Եթե ապահովադիրն ապահովագրության պայմանագրով սահմանված կարգով և ժամկետում չի վճարել հերթական ապահովագրավճարը, ապա ապահովագրողն իրավունք ունի ապահովագրավճարի վճարման համար սահմանված ժամկետից երեք օր (լրացուցիչ ժամկետ) հետո միակողմանի լուծելու ապահովագրության պայմանագիրը՝ առանց այդ մասին ապահովադիրին ծանուցելու:

ԲԱԺԻՆ 7. ՉՀԱՏՈՒՑՎՈՂ ԳՈՒՄԱՐ (ՖՐԱՆՇԻԶԱ)

7.1. Ելնելով ապահովագրության առանձին պայմաններից ապահովագրության պայմանագրում Կողմերը կարող են սահմանել Ապահովագրողի կողմից չհատուցվող գումարի (ֆրանշիզայի) չափ:

7.2. Չհատուցվող գումարը կարող է լինել պայմանական կամ ոչ պայմանական և սահմանվում է ապահովագրական գումարի նկատմամբ տոկոսային արտահայտությամբ կամ կարող է սահմանվել բացարձակ դրամական արտահայտությամբ:

7.3. Պայմանական չհատուցվող գումարի ժամանակ Ապահովագրողը չի վճարում ապահովագրական հատուցում, եթե վնասը չի գերազանցում չհատուցվող գումարի չափը, իսկ եթե վնասը գերազանցում է չհատուցվող գումարի չափը, ապա ապահովագրական հատուցումը վճարվում է վնասի ամբողջ ծավալով:

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

7.4. Ոչ պայմանական չհատուցվող գումարի ժամանակ ապահովագրական հատուցումը պակասեցվում է չհատուցվող գումարի չափով:

**ԲԱԺԻՆ 8. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ
ԺԱՄԿԵՏ, ԴՐԱ ՎԱՂԱԺԱՄԿԵՏ ԼՈՒԾՈՒՄ**

8.1. Ապահովագրության պայմանագիրը կնքվում է Կողմերի համաձայնությամբ ցանկացած ժամկետով: Այն ավտոտրանսպորտային միջոցների համար, որոնց սահմանված կարգով տրված են «Տարանցիկ» (տրանզիտ) ռեգիստրացիոն նշաններ, որոնց գործողության ընթացքում ավտոտրանսպորտային միջոցը ենթակա չէ գրանցման Պետավտոտեսչությունում, ապահովագրության պայմանագիրը կնքվում է մինչև «Տարանցիկ» (տրանզիտ) ռեգիստրացիոն նշանների գործողության ժամկետի ավարտի օրը: Եթե ավտոտրանսպորտային միջոցը ապահովագրվել է օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տրված ժամանակավոր գրանցման վկայականի հիման վրա, ապա Ապահովադիրը պարտավոր է ավտոտրանսպորտային միջոցի վերջնական տեխնիկական անձնագիրը ստանալուց հետո ողջամիտ ժամկետներում վերջինիս պատճենը ներկայացնել Ապահովագրողին:

8.2. Ապահովագրության պայմանագրի գործողության ժամկետի սկիզբն ու վերջը նշվում է ապահովագրության պայմանագրում: Ապահովագրության պայմանագրի ժամկետի սկիզբը չի կարող լինել ապահովագրության պայմանագրի կնքման ժամկետից շուտ:

8.3. Ապահովադրի կողմից ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ժամկետներում հերթական ապահովագրավճարի չմուծման կամ այն ոչ ամբողջությամբ մուծման դեպքում Ապահովագրողի ապահովագրական հատուցում վճարելու պարտականությունը չի տարածվում այն ապահովագրական պատահարների վրա, որոնք տեղի են ունեցել ապահովագրության պայմանագրում նշված հերթական ապահովագրավճարի վճարման օր հանդիսացող ամսաթվին հաջորդող օրվա 00:00 ժամից մինչև պարտքի փաստացի վճարման օր հանդիսացող ամսաթվի 24:00 ժամը:

8.4. Ապահովագրության պայմանագիրը վաղաժամկետ դադարում է հետևյալ դեպքերում՝

ա) ապահովագրության պայմանագրում նշված ժամկետի լրանալուց հետո.

բ) Ապահովագրողի կողմից ապահովագրական հատուցման վճարման պարտականության լրիվ ծավալով կատարման (լրիվ ապահովագրական գումարի վճարման) դեպքում, եթե ապահովագրության պայմանագրում սահմանված է ագրեգատային ապահովագրական գումար: Ընդ որում այս դեպքում ոչ մի փոխադարձ հաշվարկ Կողմերի միջև այլևս չի կատարվում.

գ) Կողմերի համաձայնությամբ.

դ) Ապահովագրության պայմանագրով կամ իրավական ակտերով նախատեսված այլ դեպքերում:

8.5. Ապահովադիրն իրավունք ունի միակողմանիորեն լուծելու ապահովագրության պայմանագիրը՝ այդ մասին ոչ պակաս քան 15 օր առաջ ծանուցելով Ապահովագրողին:

8.6. Ապահովադրի պահանջով ապահովագրության պայմանագրի վաղաժամկետ լուծման դեպքում Ապահովագրողն Ապահովադիրին է վերադարձնում ապահովագրավճարներն՝ ապահովագրության պայմանագրի չլրացած ժամկետին

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

համամասնորեն, իսկ ապահովագրավճարի հաշվարկման համար որպես հիմք ընդունվում են ապահովագրության պայմանագրի համաձայն Ապահովադրի կողմից վճարված ապահովագրավճարի 70 %-ը, եթե ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ: Եթե Ապահովադրի պահանջները պայմանավորված են Ապահովագրողի կողմից ապահովագրության պայմանների և Կանոնների խախտմամբ, ապա Ապահովագրողն Ապահովադրին է վերադարձնում ապահովագրավճարներն՝ ապահովագրության պայմանագրի չլրացած ժամկետին համամասնորեն, իսկ ապահովագրավճարի հաշվարկման համար որպես հիմք ընդունվում են ապահովագրության պայմանագրի համաձայն Ապահովադրի կողմից վճարված ապահովագրավճարի 80 %-ը:

8.7. Ապահովագրողի պահանջով ապահովագրության պայմանագրի վաղաժամկետ լուծման դեպքում Ապահովադրին են վերադարձվում ապահովագրավճարները ամբողջությամբ, իսկ եթե Ապահովագրողի պահանջները պայմանավորված են Ապահովադրի կողմից ապահովագրության պայմանագրի և Կանոնների խախտմամբ, ապա վերջինս Ապահովադրին է վերադարձնում ապահովագրավճարներն՝ ապահովագրության պայմանագրի չլրացած ժամկետին համամասնորեն, իսկ ապահովագրավճարի հաշվարկման համար որպես հիմք ընդունվում են ապահովագրության պայմանագրի համաձայն Ապահովադրի կողմից վճարված ապահովագրավճարի 70 %-ը:

8.8. Ապահովագրության պայմանագրի վաղաժամկետ լուծման դեպքում Ապահովադրին չեն վերադարձվում ապահովագրավճարները, եթե Ապահովադիրը տվյալ Ապահովագրության պայմանագրի գծով դիմել է ապահովագրական հատուցում ստանալու համար (բացառությամբ այն դեպքի, երբ ապահովագրական հատուցումը մերժվել է և Ապահովադիրը (Ապահովագրված անձը, Շահառուն) համաձայնվել է Ապահովագրողի կողմից տրամադրված մերժման վերաբերյալ եզրակացության հետ) կամ ստացել է ապահովագրական հատուցում:

8.9. Ապահովագրության պայմանագրի գործողության ժամկետի ավարտն Ապահովագրողին չի ազատում ապահովագրության պայմանագրի գործողության ընթացքում տեղի ունեցած ապահովագրական դեպքերի հետևանքով առաջացած վնասների փոխհատուցումներից:

ԲԱԺԻՆ 9. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՌԻՍԿԻ ԱՍՏԻՃԱՆԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ

9.1. Ապահովագրության պայմանագրի գործողության ընթացքում Ապահովադիրը (Ապահովագրված անձը) պարտավոր է անհապաղ, ցանկացած հասանելի եղանակով, 3 օրացուցային օրվա ընթացքում, գրավոր տեղյակ պահել Ապահովագրողին իրեն հայտնի դարձած էական հանգամանքների և փոփոխությունների մասին, որոնք կարող են ազդել ապահովագրական ռիսկի մեծացման վրա:

9.2. Ապահովագրողը, հաշվի առնելով իրեն հայտնի դարձած ապահովագրական ռիսկի մեծացման վրա ազդող հանգամանքների առկայությունը, կարող է պահանջել ապահովագրության պայմանագրի պայմանների փոփոխություն կամ ռիսկի մեծացմանը համապատասխան լրացուցիչ ապահովագրավճարի վճարում: Եթե Ապահովադիրը դեմ է ապահովագրության պայմանագրի պայմաններում փոփոխություն մտցնելուն կամ լրացուցիչ ապահովագրավճար մուծելուն, ապա Ապահովագրողն իրավունք ունի պահանջել օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով լուծել ապահովագրության պայմանագիրը:

9.3. Ապահովադրի կողմից Կանոնների 9.1 կետով նախատեսված պարտավորության չկատարման դեպքում, Ապահովագրողն իրավունք ունի լուծել ապահովագրության

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

պայմանագիրը և պահանջել ապահովագրության պայմանագրի լուծման հետևանքով պատճառված և օրենսդրությամբ սահմանված կարգով վնասների փոխհատուցում: Այս դեպքում Ապահովագրողը ռիսկի աստիճանի փոփոխումից հետո առաջացած ապահովագրական դեպքերի նկատմամբ վնասների փոխհատուցման համար պատասխանատվություն չի կրում:

9.4. Կանոնների 9.3 կետով նախատեսված հանգամանքները չեն գործում, եթե ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու դեպքում ապահովագրական ռիսկի մեծացման վրա ազդող գործոնները վերացել են:

**ԲԱԺԻՆ 10. ԿՈՂՄԵՐԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ՊԱՏԱՀԱՐԻ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՆԱԼՈՒ ԴԵՊՔՈՒՄ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ
ԵՎ ՎՆԱՍԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԿԱՐԳ**

10.1. Այն բանից հետո, երբ Ապահովագիրը (Ապահովագրված անձը) տեղեկացվել է ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու մասին, նա պարտավոր է՝

10.1.1. տեղի ունեցած պատահարից հետո անհապաղ, ցանկացած մատչելի և տեղեկացման փաստը հավաստող եղանակով հայտնել ստորև նշված նախնական տեղեկատվությունը Ապահովագրողի ներկայացուցիչներին՝ ապահովագրության պայմանագրում նշված հեռախոսահամարներով, իսկ բոլոր դեպքերում պատահարը տեղի ունենալուց հետո ոչ ուշ, քան 24 ժամվա ընթացքում, չհաշված ոչ աշխատանքային օրերը, այդ մասին գրավոր հայտնել Ապահովագրողին: Ապահովագրողին ներկայացվող նախնական տեղեկատվությունը պետք է պարունակի՝

ա) Ապահովագրի անուն, ազգանուն, հայրանունը,

բ) ապահովագրության պայմանագրի (վկայագրի) համարը,

գ) ավտոտրանսպորտային միջոցի պետական գրանցման համարը,

դ) տեղեկատվությունը տալու պահին ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու հանգամանքների վերաբերյալ Ապահովագրիին հայտնի ամբողջական հնարավոր տեղեկատվությունը (ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու ժամկետը, վայրը, հնարավոր պատճառները, պատահարի հետևանքով պատճառված վնասվածքների բնույթը):

10.1.2. ստեղծված իրադրությունում ընդունել խելամիտ և հնարավոր միջոցառումներ տուժած անձանց կյանքին, առողջությանը կամ գույքին պատճառված վնասների վերացման կամ նվազեցման ուղղությամբ: Այս դեպքում Ապահովագիրը պարտավոր է հետևել Ապահովագրողի ցուցումներին, եթե այդպիսիք նրան տրված են:

10.1.3. Ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու դեպքում անհապաղ սահմանված կարգով դիմել համապատասխան իրավասու մարմիններին, որոնք լիազորված են իրականացնելու ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու պատճառների և հանգամանքների ուսումնասիրություններ և տալու եզրակացություններ:

10.1.4. Ժամանակին հայտնել Ապահովագրողին՝ տուժած անձանց վնասված գույքի գնումն իրականացնելու ժամկետն ու վայրը և հնարավորություն տալ Ապահովագրողի փորձագետին կամ ներկայացուցչին կատարել պատճառված վնասի ուսումնասիրություն և գնահատում:

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԵՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

10.1.5. պարբերաբար տեղեկացնել Ապահովագրողին տեղի ունեցած դեպքի հետաքննության ընթացքի, նրա պատճառների և հետևանքների մասին, մասնակցել այդ հետաքննությանը:

10.1.6. անհապաղ տեղեկացնել Ապահովագրողին՝

ա) ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու առնչությամբ իրեն ներկայացված գույքային բնույթի բոլոր պահանջների մասին: Այդպիսի պահանջների ստացման դեպքում Ապահովադիրը (Ապահովագրված անձը) պարտավոր է նախաձեռնել բոլոր հնարավոր միջոցառումները, որպեսզի տուժած անձը մինչև Ապահովագրողի կողմից իր պահանջների քննարկումը, որևէ հայցով չներկայանա դատարան կամ այլ համապատասխան իրավասու մարմիններին:

բ) վնասի հասցման փաստի վերաբերյալ դատական գործի հարուցման և իրավասու մարմինների կողմից քրեական - դատավարական գործողությունների սկսման մասին:

Այն դեպքում, երբ Ապահովադիրը փորձում է կարգավորել հայցերի առումով տուժած անձի հետ հարաբերությունները, սակայն տուժած անձն այնուհանդերձ հայց է ներկայացրել դատարան, իսկ Ապահովագրողի կողմից դեռևս ամբողջությամբ ուսումնասիրված չեն դեպքի հանգամանքները, ապա այս դեպքում Ապահովադիրը (Ապահովագրված անձը) պարտավոր է Ապահովագրողի պահանջով նրան կամ նրա կողմից նշված անձին տալ լիազորագիր՝ Ապահովադիրի (Ապահովագրված անձի, Պատասխանողի) անունից բոլոր անհրաժեշտ իրավասություններով, այդ թվում՝

- ծանոթանալու ներկայացված հայցին, դրա հետ կապված կատարելու համապատասխան դատավարական գործողություններ՝ նաև ՀՀ Քաղաքացիա-դատավարական օրենսգրքի 42 հոդվածով իրավունքների վերապահումով,

- տուժած անձանց և նրանց ներկայացուցիչների հետ բանակցություններ վարելու համար,

- հասցված վնասի պատճառների, չափերի և հանգամանքների պարզաբանման նպատակով միջոցառումներ ձեռնարկելու համար:

10.1.7. Առանց Ապահովագրողի համաձայնության կամավոր կերպով չընդունել ապահովագրական պատահարի հետ կապված որևէ պահանջներ, իր վրա չվերցնել ոչ մի պարտականություն այդ պահանջների կարգավորման համար, ինչպես նաև չհատուցել պատճառված վնասը:

10.1.8. Ապահովադիրը (ավտոմեքենան վարելու համար Ապահովադիրի կողմից լիազորված անձը) Կանոններով նշված ցանկացած վթարի դեպքում իրավունք չունի ինքնակամ լքել վթարի վայրը և պարտավոր է ներկա գտնվել պատահարի գրանցման բոլոր գործըթացներին՝ կատարելով լիազորված պետական իրավասու մարմինների և Ապահովագրողի պատահարի հետ կապված պահանջները և ցուցումները: Ապահովադիրը (Ապահովադիրի լիազորված անձը, Շահառուն) պարտավոր է նաև պատահարը տեղի ունենալուց հետո առանց Ապահովագրողի համաձայնության չսկսել ավտոտրանսպորտի վերանորոգման աշխատանքներ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ վերջինս պայմանավորված է վարողի կամ ուղևորների անվտանգության ապահովման կամ այն անհրաժեշտ է իրավասու պետական մարմինների ցուցումով և հրահանգով:

10.2. Եթե Ապահովադիրն (Ապահովագրված անձը) Ապահովագրողին չի հայտնել ապահովագրական պատահարի մասին Կանոնների 10.1.1 կետում նշված կարգով և (կամ) ժամկետներում, ապա Ապահովագրողը Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

օրենսգրքի 1017 հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն իրավունք ունի չվճարելու ապահովագրական հատուցումը, եթե չապացուցվի, որ Ապահովագրողը ժամանակին իմացել է ապահովագրական պատահարի վրա հասնելու մասին կամ, որ այդ մասին Ապահովագրողի մոտ տեղեկությունների բացակայությունը չէր կարող ազդել ապահովագրական հատուցում վճարելու նրա պարտականության վրա:

10.3. Ապահովագրական հատուցում իրականացնելու համար Ապահովագրողին ներկայացվում է՝

ա) դիմում,

բ) ապահովագրության պայմանագրի բնօրինակը (Ապահովագրի մոտ առկա տարբերակը),

գ) համապատասխան լիազորված մարմինների (պետավտոտեսչություն, ոստիկանություն) կողմից կնիքով վավերացված փաստաթղթերը, որոնք պետք է ներառեն հետևյալ պարտադիր տվյալները՝

- այն անձի անուն, ազգանուն, հայրանունը, որին տրվել է սույն ենթակետում նշված փաստաթուղթը,

- պատահարի տեղի ունենալու ժամը, ամսաթիվը և վայրը,

- պատահարի արդյունքում վնասված ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ տեղեկություններ (մակնիշը, պետական գրանցման նշանը, շարժիչի համարը, թափքի համարը) ավտոտրանսպորտային միջոցի վնասվածքի բնույթը, որոնք հայտնաբերվել են արտաքին զննմամբ, ինչպես նաև այդ վնասվածքների տեղը,

- ապահովագրական պատահարի հանգամանքները, մասնակիցների անուն, ազգանուն, հայրանունը և գրանցման հասցեն, ինչպես նաև ապահովագրական պատահարի հետևանքով վնասված՝ երրորդ անձանց պատկանող ավտոտրանսպորտային միջոցի մասին տեղեկատվություն (մակնիշը, պետ. գրանցման նշանը, շարժիչի համարը, թափքի համարը), երրորդ անձանց պատկանող ավտոտրանսպորտային միջոցի վնասվածքի բնույթը, որոնք հայտնաբերվել են արտաքին զննմամբ, ինչպես նաև այդ վնասվածքների տեղը,

- այն անձանց անուն, ազգանուն, հայրանունը և գրանցման հասցեն, որոնց վնաս է հասցվել ճանապարհատրանսպորտային պատահարի արդյունքում,

- այն անձի անուն, ազգանուն, հայրանունը և գրանցման հասցեն, որը իրավախախտման համար կրում է վարչական պատասխանատվություն,

- քրեական գործի հարուցման մասին տեղեկատվություն,

- համապատասխան փաստաթուղթը տվող անձի պաշտոնը, կոչումը, անունը, ազգանունը և հայրանունը,

դ) ապահովագրական պատահարի հանգամանքներին և պատճառված վնասի չափին վերաբերող փաստաթղթերը (վնասված գույքի հետազոտման վերաբերյալ ակտեր, հաշիվ ապրանքագրեր, չեկեր, անդորրագրեր, փորձագետների կողմից տրված եզրակացություններ և այլն),

ե) դատական ակտեր (այն դեպքում, երբ գործերը քննվել կամ քննվում են դատարանում),

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

զ) բժշկական հաստատությունների կողմից տրված, գլխավոր բժշկի կողմից ստորագրված փաստաթղթերը կամ բժշկա-սոցիալական փորձաքննության համապատասխան մարմինների եզրակացությունը, եթե վնաս է հասցվել երրորդ անձանց առողջությանը,

է) մահվան վկայականը և ժառանգության իրավունքը հաստատող փաստաթղթերի պատճենները (տուժողի մահվան դեպքում),

ը) ավտոտրանսպորտային միջոցի գրանցման վկայականի և տեխնիկական անձնագրի պատճենները,

թ) վարորդական իրավունքի պատճենը,

ժ) ուղեգիր, լիազորագիր կամ սեփականատիրոջ կողմից ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործման կամ տնօրինման իրավունքը հաստատող այլ փաստաթղթի պատճենը,

ժա) տրանսպորտային գործունեության իրականացնելու իրավունքի լիցենզիան և համապատասխան լիցենզիայի (արտոնագրի) թերթիկը, եթե տվյալ տրանսպորտային գործունեությունը օրենսդրության համապատասխան ենթակա է լիցենզավորման,

ժբ) պետոեզիստրի կողմից տրված իրավաբանական անձի գրացման վկայականի պատճենը, եթե Ապահովագիրը հանդիսանում է իրավաբանական անձ,

ժգ) անձնագրի (զինվորական ծառայողների համար անձը հաստատող փաստաթղթի) պատճենը, եթե Ապահովագիրը (Ապահովագրված անձը) հանդիսանում է ֆիզիկական անձ:

10.4.10.3. կետում նշված փաստաթղթերի պատճենները Ապահովագրողին ներկայացնելու դեպքում, դրանց իսկությունը պարզելու նպատակով պետք է ներկայացվեն նաև այդ փաստաթղթերի բնօրինակները:

Փաստաթղթերի ստացման փաստը, հաստատվում է Ապահովագրողի լիազոր ներկայացուցչի կողմից համապատասխան գրանցում կատարելով:

10.5. Ապահովագիրը (Ապահովագրված անձը) պարտավոր է Կանոնների 10.3 կետում նշված փաստաթղթերը (բացառությամբ գրավոր դիմումի) ներկայացնել Ապահովագրողին՝ դեպքի վերաբերյալ գրավոր դիմում ներկայացնելու օրվանից երկու ամսվա ընթացքում: Այդ ժամկետում Ապահովագրի (Ապահովագրված անձի) կողմից Կանոններով սահմանված փաստաթղթերը չներկայացնելու կամ գրավոր որևէ միջնորդություն սահմանված երկու ամսյա ժամկետը երկարաձգելու մասին չներկայացնելու դեպքում, Ապահովագրողը Ապահովագրի կողմից ստանձնած պարտավորությունները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու հիմքով մերժում է ապահովագրական հատուցման վճարումը, սույն կետում սահմանված ժամկետը լրանալուց հետո հնգօրյա ժամկետում:

Այն դեպքում, երբ Ապահովագիրը (Ապահովագրված անձը) գրավոր միջնորդություն է ներկայացնում փաստաթղթերի ներկայացման խոչընդոտների կամ այլ պատճառաբանությամբ սահմանված ժամկետը երկարացնելու մասին, ապա Ապահովագրողը ելնելով տվյալ գործի հանգամանքներից կարող է այդ ժամկետը երկարաձգել մինչև վեց ամիս ժամկետով: Նշված ժամկետում Ապահովագրի կողմից սահմանված պարտավորության չկատարման հետևանքները նույնանում են սույն կետի երկրորդ պարբերությունում սահմանված դրույթների հետ:

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

10.6.10.4. և 10.5. կետերում նշված դրույթները տարածվում են նաև Շահառուի վրա, եթե վերջինս ապահովագրական հատուցման ստացման համար ուղղակիորեն դիմել է Ապահովագրողին:

10.7. Ելնելով տեղի ունեցած պատահարի հանգամանքներից՝ Ապահովագրողն իրավունք ունի կրճատել ներկայացվող փաստաթղթերի 10.4. կետում նշված ցանկը, ինչպես նաև չպահանջել Ապահովադրից (Ապահովագրված անձից, Շահառուից) այնպիսի փաստաթղթեր, որոնց առկայության հանգամանքը Ապահովադրի (Ապահովագրված անձի, Շահառուի) մոտ ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու դեպքում հաստատված է համապատասխան իրավասու (լիազորված) մարմինների կողմից տրված փաստաթղթերով:

10.8. Ապահովագրողն իրավունք ունի Ապահովադրից (Ապահովագրված անձից) պահանջել լրացուցիչ փաստաթղթեր, եթե հաշվի առնելով կոնկրետ հանգամանքները, վերջիններիս բացակայությունը անկարելի է դարձրել պատահարի տեղի ունենալու փաստի ճանաչումը և վնասի չափի որոշումը:

10.9. Անհրաժեշտության դեպքում տեղի ունեցած պատահարի վերաբերյալ տեղեկություն ստանալու նպատակով Ապահովագրողը կարող է դիմել պետական մարմինների, կազմակերպությունների կամ այլ անձանց, ովքեր տիրապետում են ապահովագրական պատահարի վերաբերյալ տեղեկատվությանը:

10.10. Ապահովագրողն իրավունք ունի գննել Ապահովադրի ավտոտրանսպորտային միջոցը, որի օգտագործման հետևանքով տուժած անձին վնաս է հասցվել և տուժած անձի նկատմամբ կազմակերպել անկախ փորձաքննության անցկացում: Ապահովադիրը պարտավոր է Ապահովագրողի պահանջով փորձաքննության տրամադրել տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցը:

10.11. Ապահովագրական պատահարի առաջացումից հետո Ապահովագրողն իրավունք ունի դիմելու անկախ փորձագետի՝ ապահովագրական դեպքի պատճառները բացահայտելու և վնասի չափը ճշտելու համար, ինչպես նաև ապահովագրական հատուցման չափը որոշելիս հիմնվելու վերջիններիս եզրակացությունների վրա:

Եթե ապահովագրական պատահարի հետևանքով առաջացած վնասը Ապահովագրողի պատվերով գնահատվում է համապատասխան մասնագիտացված կազմակերպության կամ անկախ փորձագետի կողմից, ապա դրանց հետ կապված ծախսերը կրում է Ապահովագրողը: Այդ դեպքում ապահովագրական հատուցման չափը Ապահովագրողի կողմից որոշվում է վերջիններիս կողմից տրամադրված փորձագիտական եզրակացության (որտեղ գնահատվում է վնասի մեծությունը) հիման վրա:

10.12. Ապահովագրողն իրավունք ունի նաև ինքնուրույն կերպով՝ իր համապատասխան ստորաբաժանման կամ աշխատակցի միջոցով գնահատելու պատահարի հետևանքով պատճառված վնասի չափը և դա հիմք ընդունելու ապահովագրական հատուցման չափի որոշման համար:

10.13. Ապահովադիրն իրավունք ունի չհամաձայնվել Ապահովագրողի կողմից կամ Ապահովագրողի կողմից ներգրավված մասնագետների (փորձագետների) կողմից կազմված փորձագիտական եզրակացության հետ և պահանջել այլ անկախ փորձագետի կողմից փորձաքննության անցկացում: Այդ դեպքում անկախ փորձագետի վարձատրության ծախսերը կատարվում են Ապահովադրի կողմից: Ապահովագրողն իր հերթին կարող է համապատասխան հիմնավորմամբ չընդունել Ապահովադրի փորձագետի եզրակացությունը

10.14. Ապահովագրողն ապահովագրական պատահարի մասին Կանոնների 10.3 և 10.8, կետերում նշված բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերն ստանալուց հետո 5 օրվա

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

ընթացքում պարտավոր է օրենքի և այլ իրավական ակտերի համաձայն ընդունել ապահովագրական հատուցումը վճարելու կամ մերժելու մասին եզրակացություն (որոշում):

10.15. Ապահովագրողն ապահովագրական հատուցումը վճարելու մասին որոշումը պատշաճ կերպով՝ Ապահովադրին (Շահառուին) անձամբ հանձնելու միջոցով կամ Ապահովադրի (Շահառուի) հասցեով փոստային առաքմամբ, տրամադրում է Ապահովադրին (Շահառուին):

10.16. Ապահովագրական հատուցման նվազեցման կամ հատուցման մերժման դեպքում Ապահովագրողի կայացրած պատճառաբանված որոշումը հնգօրյա ժամկետում պատվիրված նամակով առաքվում է Ապահովադրին (Շահառուին)՝ նրա մշտական բնակության հասցեով:

10.17. Հատուցում իրականացնելու մասին որոշում կայացնելու օրվանից 30 օրվա ընթացքում Ապահովագրողը պարտավորվում է միանվագ իրականացնել ապահովագրական հատուցումը, եթե Ապահովագրողը և Ապահովադիրը (Շահառուն) ապահովագրական հատուցման վճարման այլ կարգ կամ ժամկետ չեն համաձայնեցրել:

ԲԱԺԻՆ 11. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

11.1. Ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու փաստի ճանաչման դեպքում Ապահովագրողը կատարում է ապահովագրական հատուցում տուժած անձանց կյանքին, առողջությանը և (կամ) գույքին պատճառված վնասի չափով (փողով), բայց ոչ ավել, քան ապահովագրության պայմանագրում նշված տվյալ ապահովագրական պատահարի համար սահմանված ապահովագրական գումարը:

Ապահովադրի (Շահառուի) համաձայնությամբ ապահովագրական հատուցումն Ապահովագրողի կողմից կարող է վճարվել նաև համարժեք գույքով, բայց ոչ ավել, քան ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ապահովագրական գումարի չափին համարժեք գույքը:

11.2. Ապահովագրական հատուցման գումարի մեջ ներառվում են՝

ա) օրենքի և այլ իրավական ակտերի համաձայն հատուցման պահանջի իրավունք ունեցող տուժած անձանց պատճառված իրական վնասները, ընդ որում՝

1) Ֆիզիկական անձի առողջությանը վնաս հասցնելու կամ նրա մահվան դեպքում իրական վնասը ներառում է՝

- ողջամիտ ծախսեր, որոնք անհրաժեշտ են առողջության վերականգնման (բուժման, ավտոտրանսպորտային ծախսերի, վճարովի բժշկական ծառայության և այլ ծախսերի) համար, բայց ոչ ավել, քան ապահովագրության պայմանագրում նշված տվյալ ապահովագրական դեպքի համար սահմանված ապահովագրական գումարի չափը,

- հուղարկավորության հետ կապված ծախսեր, բայց ոչ ավել, քան ապահովագրության պայմանագրում նշված տվյալ ապահովագրական դեպքի համար սահմանված ապահովագրական գումարի չափը:

2) Ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձին պատկանող գույքին պատճառված վնասի դեպքում՝ ծախսերը որոշվում են գույքի վնասման կամ ոչնչացման ժամանակ առաջացած փաստացի և իրական վնասի չափով, բայց ոչ ավել, քան ապահովագրության պայմանագրում նշված տվյալ ապահովագրական դեպքի համար սահմանված ապահովագրական գումարի չափը, ընդ որում.

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

- գույքի լրիվ ոչնչացման դեպքում իրական վնասը հավասար է նախքան դեպքի տեղի ունենալը ոչնչացված գույքի իրական արժեքից մասհանելով մաշվածությունը և օգտագործման համար պիտանի մնացորդների գումարը,

- գույքի մասնակի վնասման դեպքում իրական վնասը որոշվում է այն գումարի մեծությամբ, որն անհրաժեշտ է գույքը նախքան դեպքի տեղի ունենալուն նախորդող վիճակին բերելու համար:

բ) Եթե ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ, ապա (գույքին վնաս հասցնելու դեպքում) նաև՝

- երրորդ անձանց պատկանող ավտոտրանսպորտային միջոցի ավտովթարի վայրից տեղափոխման (էվակուացման) համար կատարված ծախսերը, եթե վնասի առաջացման մեջ հիմնավորված է Ապահովագրողի (Ապահովագրված անձի) մեղքը, միաժամանակ այդ ավտոտրանսպորտային միջոցների վնասվելու հետևանքով նրանց հետագա շահագործումն անթույլատրելի կամ տեխնիկապես անհնարին է,

- դիսպետչերական ծառայություններին վճարվելիք ծախսերը, որոնք կապված են ավտոտրանսպորտային միջոցը տեղափոխողի կանչման հետ,

- Ապահովագրողի կողմից անկախ փորձագետի վճարման հետ կապված ծախսերը:

Եթե ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ, ապա ճանապարհատրանսպորտային պատահարի մասնակից երրորդ անձանց վնասված ավտոտրանսպորտային միջոցների տեղափոխման (էվակուացման) հետ կապված ծախսերը չեն կարող գերազանցել՝

- 10 000 ՀՀ դրամ չափը, այն ավտոտրանսպորտային միջոցների համար, որոնց ծանրությունը չի գերազանցում 3.5 տոննան,

- 15 000 ՀՀ դրամ չափը, այն ավտոտրանսպորտային միջոցների համար, որոնց ծանրությունը գերազանցում է 3.5 տոննան:

Սույն կետում նշված ծախսերի չափը նախքան դատարան դիմելը հայցերի կարգավորման դեպքում որոշվում է Ապահովագրողի և հայց ներկայացրած անձի միջև փոխհամաձայնությամբ և Ապահովագրողի (Ապահովագրված անձի) մասնակցությամբ: Փոխհամաձայնության չգալու դեպքում հասցված վնասի հատուցման չափը որոշվում է դատական կարգով՝ օրենսդրությանը համապատասխան:

գ) Ապահովագրողի (Ապահովագրված անձի) կողմից վնասի փոքրացմանն ուղղված ծախսերը, եթե այդպիսիք անհրաժեշտ են եղել և կատարվել են Ապահովագրողի ցուցումներն իրականացնելու համար (հատուցվում են օրենսդրությամբ սահմանված կարգով):

դ) Դատական մարմիններում ապահովագրական պատահարի հետ կապված գործի վարման համար կատարված ծախսերը, եթե այդ ծախսերը կատարվել են Ապահովագրողի գրավոր ցուցումների համաձայն կամ նրա գրավոր համաձայնությամբ:

11.3. Յուրաքանչյուր ապահովագրական պատահարի համար ապահովագրական հատուցման ընդհանուր գումարը չի կարող գերազանցել ապահովագրական պայմանագրում նշված ընդհանուր ապահովագրական գումարի չափը:

11.4. Կանոնների 11.2 կետի ա) ենթակետում սահմանված դեպքերում ապահովագրական հատուցումը վճարվում է ապահովագրական պատահարի հետևանքով անմիջապես տուժած անձին (Շահառուին)՝ համաձայն ապահովագրական հատուցման

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԵՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

մասին դիմումում նշված տվյալների: Կանոնների 11.2. կետի գ) և դ) ենթակետերում սահմանված դեպքերում ապահովագրական հատուցումը վճարվում է Ապահովագրին (Ապահովագրված անձին):

11.5. Ապահովագրական հատուցման վճարման ամսաթիվ է համարվում՝

- կանխիկ հաշվարկների դեպքում Ապահովագրի (Ապահովագրված անձի) կողմից Ապահովագրողի դրամարկղից դրամական միջոցների ստացման օրը,
- անկանխիկ հաշվարկների դեպքում Ապահովագրողի հաշվարկային հաշվից դրամական միջոցների դուրսգրման օրը:

11.6. Եթե ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու օրը Ապահովագրի (Ապահովագրված անձի) քաղաքացիական պատասխանատվությունը պատճառված վնասի նկատմամբ ապահովագրված է նաև այլ ապահովագրական ընկերություններում, ապա Ապահովագրողը վճարում է ապահովագրական հատուցում այն չափով, որքանով որ Ապահովագրողի ապահովագրության պայմանագրով սահմանված ապահովագրական գումարը համամասնական է բոլոր ապահովագրության պայմանագրերով սահմանված ընդհանուր ապահովագրական գումարների հանրագումարին: Ապահովագրի պարտավոր է գրավոր տեղեկացնել Ապահովագրողին բոլոր գործող ապահովագրական պայմանագրերի մասին՝ նշելով ապահովագրական ընկերությունների անվանումները, ապահովագրական դիսկերը և ապահովագրական գումարների չափերը:

11.7. Եթե տուժած անձանց պատճառված վնասը, բացի Ապահովագրից (Ապահովագրված անձից) ենթակա է հատուցման նաև այդ վնասի համար պատասխանատու այլ անձանց կողմից, ապա Ապահովագրողը հատուցում է միայն դեպքի հետևանքով հատուցման ենթակա լրիվ գումարի և սույն կետում նշված անձանցից զանձման ենթակա գումարի տարբերությունը, սակայն ոչ ավել, քան ապահովագրության պայմանագրում նշված տվյալ ապահովագրական դեպքի համար սահմանված ապահովագրական գումարի չափը: Ապահովագրի պարտավոր է գրավոր տեղեկացնել Ապահովագրողին այդ անձանց գոյության և նրանցից զանձման ենթակա գումարների չափերի մասին:

11.8. Ապահովագրավճարի տարաժամկետ (մաս-մաս) վճարման դեպքում հատուցման ենթակա գումարից Ապահովագրողի կողմից պահվում է հերթական չվճարված ապահովագրավճարը և եթե ապահովագրական պատահարից մինչև ապահովագրական հատուցման վճարման ժամկետի ընթացքում ապահովագրության պայմանագրով սահմանված է ապահովագրավճարի (դրա մի մասի) վճարման ժամկետ և Ապահովագրին այն չի կատարել: Ապահովագրական հատուցման գումարից չի պահվում չվճարված հերթական ապահովագրավճարի մեծությունը, եթե մեկ ապահովագրական պատահարի հետևանքով պատճառված վնասի մեծությունն ավելի քիչ է, քան չվճարված ապահովագրավճարի չափով պակասեցված տվյալ պատահարի համար սահմանված ապահովագրական գումարի մեծությունը (վերջինս հաշվարկվում է ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու օրվանից):

11.9. Ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված դեպքում, ապա ապահովագրական հատուցման գումարից պահվում է նաև ոչ պայմանական չհատուցվող գումարը (միայն երրորդ անձանց գույքին վնաս պատճառելու դեպքում):

11.10. Ապահովագրողն ազատվում է Կանոնների 10.1.2 կետով նախատեսված Ապահովագրի (Ապահովագրված անձի) պարտականությունների չկատարման հետևանքով առաջացած լրացուցիչ վնասների համար ապահովագրական հատուցում վճարելու իր պարտականությունից:

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

11.11. Ապահովագրական հատուցման ենթակա չեն ապրանքային տեսքի կորուստը, վնասված գույքը վերականգնելուց հետո առաջացած գույքի շուկայական արժեքի նվազման ծախսերը, բարոյական վնասները, անուղղակի վնասները և տուժած անձանց ծախսերը, որոնք կատարվել կամ պետք է կատարվեն խախտված իրավունքը վերականգնելու համար, չստացված եկամուտը, որն այդ անձը կստանար քաղաքացիական շրջանառության սովորական պայմաններում, եթե նրա իրավունքը չխախտվեր (բաց թողնված օգուտ):

11.12. Եթե օրենքով և այլ իրավական ակտերով նախատեսված դեպքերում Ապահովադիրը (Ապահովագրված անձը) պարտավոր է վճարել փոխհատուցում ամսական կտրվածքով կամ այլ կանոնավոր վճարելաձևերով, ապա Ապահովագրողն իրավունք ունի կատարել ապահովագրական հատուցման միանվագ վճարում՝ օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով:

11.13. Ապահովագրողն իրավունք ունի երկարացնել ապահովագրական հատուցման վճարման ժամկետը, եթե՝

ա) նշանակված է լրացուցիչ փորձաքննություն ապահովագրական պատահարի հետևանքով առաջացած վնասի մեծության որոշման նպատակով: Այս դեպքում ապահովագրական հատուցումը վճարվում է Կանոնների 10.13. կետի ա) ենթակետում նշված ժամկետում՝ հաշվարկը սկսելով Ապահովագրողի կողմից լրացուցիչ փորձաքննության հետ կապված փաստաթղթերի ստացման օրվանից.

բ) Ապահովագրական պատահարի փաստի առիթով հարուցված է քրեական գործ: Եթե տեղի ունեցած պատահարի առնչությամբ իրավասու պետական մարմինների կողմից հարուցված է քրեական գործ, ապա Ապահովագրողը ապահովագրական հատուցում վճարելու կամ այն մերժելու մասին Կանոններով և այլ իրավական ակտերով նախատեսված եզրակացությունն Ապահովադիրին (Ապահովագրված անձին, Շահառուին) տրամադրում է միայն քրեական գործի ավարտի կամ կասեցման վերաբերյալ Ապահովադիրից (Ապահովագրված անձից, Շահառուից) համապատասխան փաստաթղթերն ստանալու օրվանից երեք աշխատանքային օրվա ժամկետում:

11.14. Եթե ապահովագրական պատահարի հանգամանքների վերաբերյալ իրավասու մարմինների կողմից տրված փաստաթղթերից բխի, որ Ապահովադիր (Ապահովագրված անձի) և տուժած անձի (Շահառուի) մեղավորությունը երկկողմանի համահավասար է, ապա Ապահովագրողն իրավունք ունի Շահառուին կատարել ապահովագրական հատուցում՝ կախված ապահովագրական պատահարում նրա ունեցած մեղքի աստիճանից և ընդհանուր պատճառված վնասի մեծությունից: Այդ մեղքի աստիճանը որոշվում է ներկայացված փաստաթղթերի հիման վրա և Կողմերի համաձայնությամբ, իսկ փոխհամաձայնության չգալու դեպքում՝ դատական կարգով:

11.15. Ապահովագրողի կողմից ապահովագրական հատուցում վճարելու մերժումը կարող է բողոքարկվել դատական կարգով:

ԲԱԺԻՆ 12. ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒՄ

12.1. «Անձնական տվյալների պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան Ապահովադիրը (Շահառուն) Ապահովագրողին տալիս է իր համաձայնությունը մշակելու ներկայացված փաստաթղթերում և տեղեկություններում պարունակվող իր անձնական տվյալները՝ Ապահովագրողի հետ կնքված ապահովագրական պայմանագրի կատարումն ապահովելու, դրանից բխող իր իրավունքներն իրականացնելու, Ապահովագրողի հետ իրավական փոխհարաբերություններն երկարաձգելու,

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

Ապահովագրողի այլ ապահովագրական ապրանքների և ծառայությունների մասին տեղեկացնելու նպատակներով: Ապահովագրողը համաձայն է, որ Ապահովագրողը տրամադրի Շահառուին՝ ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված պարտավորությունների կատարման ընթացքի մասին տեղեկություններ, այդ թվում՝ ապահովագրավճարների չափի և վճարման փաստի, ապահովագրական գումարի մեծության, ապահովագրական պատահարի առաջացման փաստի կամ հավանականության, պահանջների առաջացման և մարման, ապահովագրական հատուցման վճարման մասին, ինչպես նաև ապահովագրական պայմանագրի հետ կապված այլ տեղեկություններ: Վերոհիշյալ նպատակներին հասնելու համար Ապահովագրողն իրավունք ունի փոխանցել ապահովագրական պայմանագրի կնքման և կատարման հետ կապված իրեն հայտնի դարձած անձնական տվյալները երրորդ անձանց (այդ թվում՝ փոխանցել դրանք վերաապահովագրողներին՝ վերաապահովագրության պայմանագրեր կնքելու և կատարելու նպատակով), որոնց հետ Ապահովագրողը ունի համապատասխան պայմանագրեր, որոնք ապահովում են անձնական տվյալների անվտանգ պահպանումը և անօրինական բացահայտումից (գաղտնազերծումից) պաշտպանությունը:

12.2. Սույն Կանոնների իմաստով անձնական տվյալները ներառում են, մասնավորապես՝ Ապահովագրի (Շահառուի) անունը, ազգանունը, հայրանունը, անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները, սոցիալական քարտի/հանրային ծառայության համարանիշը կամ դրանք չունենալու մասին տեղեկանքի տվյալները, հասցեն, հեռախոսահամարը, ինչպես նաև անձնական կենսաչափական և հատուկ տվյալները (այդ թվում՝ առողջական վիճակի, ռասայական և(կամ) ազգային պատկանելության, արհեստակցական միությանն անդամակցման, սեռական կյանքին վերաբերող տեղեկությունները, լուսանկարը, ծայնագրությունը և այլն) և/կամ այլ տեղեկատվություն, որը հնարավորություն է տալիս ուղղակի կամ անուղղակի կերպով նույնականացնել Ապահովագրի (Շահառուի) ինքնությունը: Անձնական տվյալներ մշակելը նշանակում է ցանկացած գործողություն (գործառնություն) կամ գործողությունների (գործառնությունների) համախումբ, որը կատարվում է անձնական տվյալների հետ՝ ավտոմատացման գործիքների կիրառմամբ կամ առանց նման գործիքների, այդ թվում՝ տվյալներ հավաքագրելը, արձանագրելը, ծայնագրելը, համակարգելը, կուտակելը, դասակարգելը, պահպանելը, ճշգրտելը (թարմացնելը, փոփոխելը), վերհանելը, արտաբերելը, օգտագործելը, բացահայտելը (տարածելը, այլ անձին հաղորդելը, տվյալներին հասանելիություն տրամադրելը), ապանձնավորելը, արգելափակելը, ջնջելը, ոչնչացնելը, անդրսահմանային փոխանցումը, ինչպես նաև ցանկացած այլ գործողություն, որն անձնական տվյալների հետ իրականացվում է գործող օրենսդրությամբ համապատասխան:

12.3. Կետ 12.1-ում նշված Ապահովագրի (Շահառուի) համաձայնությունն ուժի մեջ է մնում Ապահովագրության պայմանագրի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածում, ինչպես նաև պայմանագրի ժամկետն ավարտելուց կամ պայմանագրի շուրջ կողմերի վեճի վերաբերյալ դատական որոշումն ուժի մեջ մտնելուց հետո ևս 5 տարիների ընթացքում: Սույն համաձայնությունը կարող է հետ կանչվել Ապահովագրի (Շահառուի) կողմից՝ առնվազն 30 օրացուցային օր առաջ ուղարկելով համապատասխան գրավոր դիմում Ապահովագրողին:

12.4. Ապահովագրից (Շահառուից) իր անձնական տվյալների մշակման մասին համաձայնությունը ետ կանչելու, կամ անձնական տվյալներն ուղղելու կամ ոչնչացնելու (եթե անձնական տվյալներն ամբողջական կամ ճշգրիտ չեն, կամ հնացած են, կամ ձեռք են բերվել ապօրինի ճանապարհով, կամ անհրաժեշտ չեն մշակելու նպատակների համար) պահանջ ստանալու դեպքում, Ապահովագրողը պարտավորվում է դադարեցնել այդ անձնական տվյալների մշակման գործողությունները, կամ ուղղել կամ ոչնչացնել անձնական տվյալները 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, եթե բացակայում են Ապահովագրողի և Ապահովագրի

**ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԲԽՈՂ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ**

(Շահառուի) միջև չկատարված պարտավորություններ և գործող պայմանագրային հարաբերություններ, այլապես՝ Ապահովագրողի և Ապահովադրի (Շահառուի) միջև պայմանագրային հարաբերություններն ենթակա են դադարեցման՝ դրանից բխող բոլոր բացասական հետևանքներով: Անձնական տվյալների մշակման մասին համաձայնության հետ կանչման կամ անձնական տվյալների ոչնչացում պահանջելու դեպքում՝ Ապահովադրի (Շահառուի) անձնական տվյալները դադարում են մշակվել Ապահովագրողի կողմից, սակայն դրանք պահպանվում են տեղեկատվական արխիվում և կարող են օգտագործվել միայն օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում: Համաձայնության հետ կանչը հետադարձ ուժ չունի:

12.5. Սույն Կանոնների հիման վրա Ապահովագրական պայմանագիր կնքելով, Ապահովադիրը (Շահառուն) հավաստում է, որ տեղեկացված է՝ 12.1 կետում նշված իր համաձայնությունը ցանկացած պահին հետ կանչելու, իր անձնական տվյալները օգտագործող օպերատորների վերաբերյալ տեղեկատվություն ստանալու, իր անձնական տվյալները ճշգրտում պահանջելու և «Անձնական տվյալների պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված իր այլ իրավունքների մասին: Ապահովադիրը (Շահառուն) նաև հաստատում է, որ Ապահովագրողն իրեն տրամադրել է վերջինիս անվան և հասցեի, անձնական տվյալների մշակման նպատակների, ժամկետների, իրավական հիմքերի, անձնական տվյալների նպատակային օգտատերերի մասին և «Անձնական տվյալների պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված այլ տեղեկատվությունը:

ԲԱԺԻՆ 13. ՎԵՃԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԿԱՐԳ

13.1. Ապահովագրության պայմանագրից բխող վեճերը կարգավորվում են Կողմերի փոխադարձ համաձայնությամբ: Այդպիսի համաձայնության ձեռք չբերման դեպքում վեճերը լուծվում են դատական կարգով՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան:

13.2. Վիճելի հարցերի լուծման ժամանակ ապահովագրության պայմանագրի դրույթները գերակա են Կանոնների դրույթների նկատմամբ: